Geologian tutkimuskeskus
Talous ja toimintajärjestelmä

17.9.2026 GTK/554/00.00.03/2025

Geologian tutkimuskeskuksen ympäristöpolitiikka

Pysyväisohje PO-1.6

17.9.2026

GEOLOGIAN TUTKIMUSKESKUS **KUVAILULEHTI**

GTK/554/00.00.03/2025

Tekijät
Lotta Knuutinen
Mari Kolehmainen
Sanna Tuominen

Raportin laji
Hallinnolliset ohjeet, pysyväisohje PO-1.6

Toimeksiantaja
Pääjohtaja

Raportin nimi
Geologian tutkimuskeskuksen ympäristöpolitiikka

Tiivistelmä
Geologian tutkimuskeskuksen (GTK) toimintaa johdetaan vahvistetun strategian mukaisesti. Johtamista tukevat yhteiset arvot, strategiaan perustuva organisaatio ja määritetyt toiminta-prosessit. Hyvän hallinnon periaatteiden ja yhtenäisen toimintakulttuurin varmistamiseksi GTK:n johto on sitoutunut yhteisiin toimintatapoihin, jotka on kuvattu toimintapolitiikoissa. Ympäristöpolitiikka on yksi toimintapolitiikoista.

Ympäristöpolitiikka perustuu toimintaamme ohjaaviin lakisääteisiin vaatimuksiin ja muihin sitoviin velvoitteisiin. GTK:lla on lisäksi ympäristövastuullisuuteen ja kestävään kehitykseen liittyviä sitoumuksia. Ympäristöpolitiikka määrittää GTK:n toiminnan olennaiset ympäristövaikutukset, ympäristöpäämäärät, vastuut ja roolit sekä seurannan periaatteet. Politiikan keskeisiä lähtökohtia ovat riskiperusteinen toimintatapa, vaikuttavuus sekä toiminnan jatkuva kehittäminen.

Tämä dokumentti korvaa aiemman laatu- ja ympäristöpolitiikan.

Muutokset
Syksy 2022 dokumentit yhdistetty tiivistelmässä kuvatusti
8/2025 jäsennetty riskienhallinta sekä laatu- ja ympäristöpolitiikka PO-1.2 ja PO-1.3 – asiakirjoiksi

Syksy 2026 Ympäristöpolitiikka päivitetty ja muutettu PO-1.6 asiakirjaksi.

Allekirjoitus/nimen selvennys
Saku Vuori
pääjohtaja

Allekirjoitus/nimen selvennys
Lotta Knuutinen
johtaja, viestintä ja vastuullisuus

17.9.2026

Ympäristöpolitiikka

Kuvailulehti

Sisällysluettelo

1. **Lähtökohdat**
2. **Sitoumukset**
3. **Sidosryhmät ja vuorovaikutus**
4. **Ympäristöpäämäärät**
5. **Vastuut ja roolit**
6. **Seuranta ja jatkuva parantaminen**

17.9.2026

YMPÄRISTÖPOLITIIKKA

1. Lähtökohdat

Ympäristöpolitiikkamme perustan muodostavat toiminnallemme asetetut ***lakisääteiset vaatimukset sekä kansalliset ja kansainväliset sopimukset.*** Geologian tutkimuskeskus (GTK) tarjoaa geotieteelliseen ymmärrykseen pohjautuvia ratkaisuja yhteiskunnalle ja yrityksille vauhdittamaan siirtymää kestävään, hiilineutraaliin maailmaan. Tämä suuntaa myös GTK:n ympäristöpolitiikkaa.

GTK:n ympäristöpolitiikka kattaa ***toimintamme ympäristövaikutukset.*** Lähtökohtana politiikassa on riskienarviointi ja vaikuttavuus, eli tunnistamme ja seuraamme ***olennaisia ympäristövaikutuksia.***

Käytämme asiantuntemustamme ja osaamistamme ***kielteisten vaikutusten lieventämiseen*** ja ***myönteisten vaikutusten ja mahdollisuuksien vahvistamiseen***, jatkuviin parannuksiin sekä tietoon perustuviin päätöksiin.

2. Sitoumukset

Ympäristöpolitiikka on ***osa kestävän kehityksen viitekehystä***, joka ohjaa olennaisia ympäristövastuuseen, sosiaaliseen vastuuseen ja hallintoon liittyviä osa-alueita. Ympäristöpolitiikka määrittelee sitoumuksemme ympäristön suojelemiseen, ilmastonmuutoksen ehkäisemiseen sekä toiminnastamme ja arvoketjustamme johtuvien haitallisten ympäristövaikutusten lieventämiseen.

Noudatamme ***YK:n Global Compact -yritysvastuualoitteen*** ihmisoikeuksia, työoikeuksia, ympäristöä ja korruption vastaisuutta koskevia periaatteita.

Olemme sitoutuneet toiminnassamme ***jatkuvaan ympäristönsuojelun tason parantamiseen*** sekä ***luontopositiivisen hallinnon kehittämisperiaatteisiin***. Arvioimme toimintaamme, asetamme ympäristötavoitteita ja seuraamme tavoitteiden toteutumista jatkuvan parantamisen periaatteella.

Ympäristöpolitiikka pohjautuu GTK:n, ohjaavan ministeriön sekä valtionhallinnon ***strategisiin sitoumuksiin ja keskeisiin kansainvälisiin sopimuksiin***, joihin Suomi on sitoutunut valtiotasolla. Tunnistamme ja täytämme toimintaamme koskevat vaatimustenmukaisuusvelvoitteet, kuten ympäristölainsäädäntöön ja ympäristöluvitukseen liittyvät velvoitteet.

GTK:ssa ei ole käytössä laitostason standardisoitua laatusertifikaattia. Kiertotalouden ratkaisut -yksikkö noudattaa viimeisintä voimassa olevaa ***ISO 9001 -laatusertifikaattia*** sisältäen muun muassa kaivannaisteollisuuden ympäristövaikutusten hallinnan sekä kiertotalouden ratkaisujen kehittämisen.

3. Sidosryhmät ja vuorovaikutus

Ympäristönäkökohtia arvioitaessa huolehdimme ***tarvittavasta yhteydenpidosta eri sidosryhmien kanssa***. Ympäristötavoitteiden asettamisesta ja raportoinnista sovitaan osana strategia- ja vuosisuunnitteluprosesseja.

GTK:n ***toiminnan kannalta keskeisiä sidosryhmiä*** ovat omistaja eli Suomen valtio/TEM, asiakkaat, henkilöstö, rahoittajat, yhteistyökumppanit, viranomaiset, hankintaketjun toimittajat, paikallisyhteisöt sekä muut toimintaamme liittyvät tahot.

Käymme ***säännöllistä vuoropuhelua sidosryhmiemme kanssa*** ja hyödynnämme näkemyksiä toimintamme kehittämisessä. Tuemme päätöksentekoa tarjoamalla riippumatonta geologista tutkimustietoa, asiantuntijapalveluita sekä lausuntoja ympäristöön, luonnonvaroihin ja maankäyttöön liittyvissä kysymyksissä.

Ympäristönsuojelulaissa GTK on määritelty asiantuntijaorganisaatioksi ympäristölupia koskeviin lausuntoihin. ***Viranomaisia*** autetaan päätöksenteossa antamalla pyydettäessä lausuntoja asiantuntemukseemme kuuluvista aiheista, joista valtaosa liittyy jonkin suunnitellun toiminnan ympäristövaikutuksiin.

Henkilöstö on merkittävässä roolissa ympäristöpolitiikan toimeenpanossa. Ympäristönäkökulmat ovat osa sisäistä ohjeistusta. Hankintaohjeessa on kerrottu menettelyt ympäristövaikutusten huomioimiseen kilpailutuksissa. Maastotöiden vaarojen tunnistus- ja tarkistuslistassa ohjeistetaan ympäristön tilan tarkistukset ja mahdolliset jatkotoimet, jotka myös kuitataan tehdyiksi maastotyön päättyessä. Vastuu ympäristöohjeistuksen noudattamisen valvonnasta on linjaorganisaation mukaisella toiminnan vastuuhenkilöllä.

Hankintaketjun toimittajilta edellytämme toimitettavasta palvelusta tai tuotteesta riippuen, että he tuntevat GTK:n ympäristöpolitiikan päämäärät, ja kannustamme toimittajia noudattamaan samoja periaatteita. GTK:ssa sovelletaan hankinnoissa *ei merkittävää haittaa* (Do no significant harm, DNSH) -periaatetta.

Asiakkaille ja yhteistyökumppaneille yrityksille, yhteisöille ja kunnille tarjoamme tutkimustietoa ja asiantuntijapalveluita, joilla voidaan välttää ympäristön tilaa heikentäviä toimenpiteitä tai lieventää toiminnan haitallisia ympäristövaikutuksia.

Rahoittajille kuvaamme kunkin rahoittajatahon tavoitteiden ja velvoitteiden mukaisesti projekti- ja tutkimustoimintamme ympäristövaikutukset.

Paikallisyhteisöille tutkimuksemme tuottaa alueellista tietoa ympäristön tilasta ja eri maankäyttömuotojen vaikutuksista ympäristöön. Tuemme tiedolla paikallisten tarpeiden yhteensovittamista ja päätöksentekoa. Viestimme paikallisyhteisöille tutkimuksemme tavoitteista, vaikutuksista ja käytetyistä menetelmistä.

4. Ympäristöpäämäärät

GTK:n merkittävin ympäristöteko on kehittää kestäviä ratkaisuja yhteiskunnan ja elinkeinoelämän käyttöön. Tieteellinen tutkimus, tiedon jakaminen ja yhteistyöverkostot ja -kumppanuudet ovat keskeisiä keinojamme vaikuttaa myönteisesti.

GTK:n kestävyysvaikutusten arvioinnin perusteella ***toimintamme olennaisimmat ympäristövaikutukset*** liittyvät luonnonvarojen saatavuuteen ja kestävään käyttöön, energiasiirtymään, ympäristöriskien hallintaan sekä luonnon monimuotoisuuteen.

Tutkimushankkeiden vaikuttavuus

Ilmastonmuutoksen vaikutuksiin sopeutuminen vaatii yhteiskunnalta laajamittaisia toimia. Tutkimuksemme tarjoaa geotieteellisen lähestymistavan ympäristön kestävään käyttöön ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen.

Tutkimustoiminnassa valintojemme tavoitteena on ***positiivinen kädenjälki***: mahdollistamme kestävää kehitystä ja ympäristön hyvää tilaa edistäviä ratkaisuja minimoiden ympäristöön kohdistuvat haitat.

Tuottamamme tutkimustieto ***tukee energiasiirtymää ja vähentää fossiilisia päästöjä*** asiakkaidemme hankkeissa. Tietopohja vaikuttaa uusiutuvien ja vähäpäästöisten energiantuotantomuotojen investointeihin lisäten puhdasta energiantuotantoa ja vähentäen päästöjä.

GTK:n palvelut maankäyttösektorille auttavat suunnittelemaan riskienhallinnan toimenpiteitä, joilla vähennetään happamoitumisen vaikutuksia ja metallipäästöjen kulkeutumista vesistöihin, pohjaveteen ja ympäristöön.

Merialueita, sisävesiä, pohjavesialueita ja maaperää koskeva tutkimuksemme tukee ravinnekuorman ja luontoarvojen hallintaa. Päätöksenteossa käytetty tutkimustieto johtaa parempiin suunnitteluratkaisuihin ***vähentäen hukkamateriaalia ja ympäristöhaittoja***.

Tutkimuspalvelumme mahdollistavat primääristen ja sekundääristen raaka-aineiden arvoainesisällön selvittämisen edistäen sivuvirtojen ja jätteiden hyödyntämistä sekä materiaalien kiertotaloutta. Tutkimuksemme avulla ***pienennetään resurssihukkaa ja toteutetaan kiertotalousperiaatteita***.

Ympäristövaikutusten hallinta

Pidämme vaikutukset luonnon monimuotoisuuden köyhtymiseen vähäisinä ja ***keräämme lisätietoa toimintamme vaikutuksista***.

Tuemme elinkeinoelämää uusissa, ***innovatiivisissa ympäristön tilaa kohentavissa ratkaisuissa*** ja liiketoimintamahdollisuuksien syntymisessä.

Tunnistamme ja vähennämme toimintamme ympäristökuormitusta sekä ***parannamme toimintatapojemme resurssi- ja energiatehokkuutta***. Toimitilaratkaisuissa painotamme energia- ja materiaalitehokkuutta sekä kiertotalouteen perustuvia ratkaisuja yhteistyössä kiinteistönomistajan kanssa.

Hankinnoissa pyrimme mahdollisuuksien mukaan ***vähentämään hankintakohtaisesti hiili- ja luontojalanjälkeä sekä edistämään kiertotaloutta***. Sovellamme valtionhallinnon periaatepäätöstä julkisten hankintojen ekologisista tavoitteista.

Tuemme ***luontokadon torjumiseen*** liittyvän lainsäädännön, strategioiden ja direktiivien kansallista toimeenpanoa.

5. Vastuut ja roolit

Ympäristöpolitiikan toteuttaminen on osa ***jokaisen GTK:ssa työskentelevän vastuuta***.

Johto huolehtii ympäristövastuun edellytysten luomisesta ja ympäristöpäämäärien seurannasta sekä poikkeamahallinnasta.

Esihenkilöt vastaavat ympäristönäkökohtien huomioon ottamisesta omilla vastuualueillaan, ja jokainen työntekijä huomioi ympäristövastuun omassa työssään.

6. Seuranta ja jatkuva parantaminen

Ympäristöpolitiikan ja siihen liittyvien toimintatapojen toteutumista seurataan säännöllisesti. Ympäristövaikutusten seuranta perustuu tietolähteisiin, joita GTK:lla on käytettävissä.

Seuraamme ympäristöpolitiikan toteutumista osana GTK:n ***johtamista, vastuullisuustyötä ja toiminnan kehittämistä***. Hyödynnämme käytettävissä olevaa tietoa ja vahvistamme jatkuvasti ympäristövaikutusten arviointia, seurantaa ja raportointia. Kehitämme ympäristövastuuta jatkuvan parantamisen periaatteen mukaisesti.

Johdon vuosittaisessa katselmuksessa todetaan ympäristöpäämäärien edistämiseksi toteutettavat toimenpiteet sekä edellisessä katselmuksessa sovittujen kehittämistoimien tilanne. Olennainen seurantamekanismi on vuosittainen kestävyysraportti, joka tuo tehdyt toimenpiteet näkyviksi eri sidosryhmille.

Seurannassa hyödynnämme muun muassa kestävyysraportin tunnuslukuja, hankintojen hiilijalanjälkitietoja sekä muuta ympäristövaikutuksia kuvaavaa tietoa. Tarkastelemme ympäristövastuuta lisäksi tutkimus-, asiantuntija- ja projektitoiminnassa tuotetun tiedon kautta, sillä ***geotieto ja tutkimustulokset tukevat vastuullista päätöksentekoa, luonnonvarojen kestävää käyttöä sekä yhteiskunnan kestävyysmurrosta***.